

Monuments per a una data

Les escultures del Mil.lenari

Amb ocasió de la commemoració del Mil.lenari de Catalunya diversos escultors ofereixen una proposta a la reflexió artística.

Entre les diferents propostes per a commemorar el mil.lenni del naixement polític de Catalunya, la comissió assessora per a les belles arts suggerí, des del primer moment, una sèrie d'iniciatives relacionades amb el present i amb el futur de les arts al nostre país que, pel seu caràcter més intemporal, perduessin després de la celebració d'aquest esdeveniment.

L'escultura i els monuments han estat tradicionalment els memorials que han perviscut a les commemoracions puntuals. Amb aquesta idea, doncs, es va convidar diversos escultors per a participar en aquesta iniciativa. Cadascuna de les propostes rebudes va ser oferida a diferents ajuntaments fins a concretar unes realitzacions que expressin l'esperit del Mil.lenari amb el llenguatge de l'art contemporani i que són les que sobreviuran als mots i diferents actes celebrats en aquesta ocasió.

Escultors de generacions, tècniques i maneres d'expressar-se diferents que, en el seu conjunt, posen de manifest l'ampli espectre de l'escultura contemporània catalana.

Tom Carr (Tarragona, 1956) proposà l'obra *Entrada* per a Solsona, una instal·lació d'estructures lleugeres, de caràcter netament arquitectònic, que configuren un arc de mig punt, a la manera d'arc de triomf de la neo-tècnica, que s'inscriu perfectament en les propostes escultòriques que darrerament ha presentat Carr a diferents museus i galeries de Suïssa, França i Alemanya.

Aquesta peça de 7 metres d'amplada i gairebé 12 d'alçada, ha estat construïda amb tub metàl·lic de secció circular i, posteriorment, pintada en blanc i negre.

L'escultura de Tom Carr, que es va emplaçar al Parc del Vall Calent de la ciutat de Solsona, es va realitzar gràcies al suport de l'empresa INDO i va ser inaugurada el 24 de desembre de 1989.

Rufino Mesa (Valle de Santa Ana, Badajoz, 1948), director de l'Escola Taller

d'Art de Reus i un dels animadors de la Fira de l'Escultura de Tàrraga, creà per a Igualada una peça monolítica, formada per blocs de marbre, peces de bronze, llibres i ampolles, amb una mida total de tres metres d'alçada per un metre d'amplada.

Senyal amb memòria és una obra especialment pensada com a commemoració del Mil.lenari, que vol ser una evocació del passat cultural de Catalunya, a partir d'uns elements que representen la memòria i els símbols.

A mig camí entre l'obelisc i el tòtem va ser situada en una plaça de la ciutat, gràcies al patrocini de la casa Sandoz.

Enric Pladevall (Vic, 1951) realitzà per a Manresa un peça de notables proporcions (6 tones de pes i 5 metres d'alçada per 10 de llargada i 8 d'amplada), i amb el títol *Paula*.

Aquesta obra, formada bàsicament per una estructura metàl·lica de tres peus, de la qual supèn una peça oblonga de coure, zenc i fusta —a la manera de mòbil—, és va ubicar al mig d'una plaça rodona de 40 metres de diàmetre, coberta per gespa, llambordins i un estany central on es reflecteix el conjunt de l'obra escultòrica.

L'acte d'inauguració d'aquesta obra, realitzada amb la contribució de les empreses Olivetti i ABB, tingué lloc el 28 d'octubre de 1989 al Passeig del Riu, davant la popular Farinera.

Marcel Martí (Alvear, 1925) realitzà per a la ciutat de Vic l'escultura *Ausa*, un tronc, de 3 m. d'alçada per 1'62 d'amplada i 1'33 de llargada.

Aquesta peça, que s'inscriu dins el llenguatge, meitat arquitectònic, meitat anatòmic, que caracteritza la recerca formal d'aquest escultor, és una peça marcadament vertical, formada per dos cossos sobrepesos i treballada en planxa cortèn.

Situada en un punt molt visible de l'Avinguda de Pius XII, s'inaugurà el 26 de novembre de 1989, amb el suport de les empreses Olivetti i Makro.

Josep M. Subirachs (Barcelona, 1927) per a commemorar el Mil.lenari proposà una obra de marcat caràcter simbòlic, a emplaçar en una nova urbanització integrada en el balcó del Mediterrani.

Tot utilitzant les tècniques i el llenguatge plàstic que li és propi, Subirachs realitzà una peça que juga amb la simplicitat de les formes més primigènies. Amb la referència a un dolmen, realitzat en bronze, i a un menhir, tallat en basalt, situats sobre un gran bloc de formigó amb la llegenda corresponent a la celebració del Mil.lenari, l'artista ha volgut recórrer a les referències dels orígens de Catalunya, relacionades amb les primeres construccions del país.

L'obra patrocinada per la casa Bayer, té 5'5 metres d'alçada, 4'90 d'amplada i 2'25 de fondària.

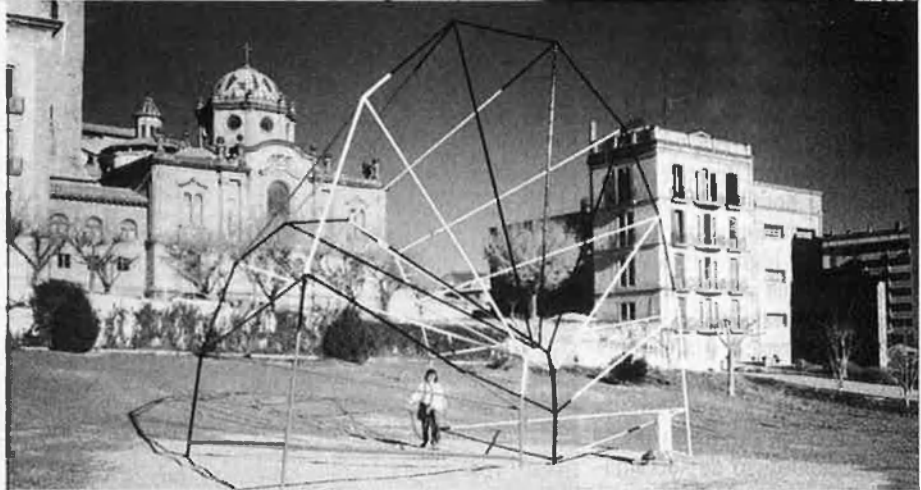
Per tal de deixar constància de la celebració del Mil.lenari a la ciutat de Barcelona, s'encomanà a Andreu Alfaro (València, 1929) la realització d'una peça eminentment emblemàtica.

Alfaro dissenyà *Mil.lenari*, una peça monumental de 22 metres d'alçada, acabada en una sèrie de feixos de barres d'acer inoxidable i disposició vertical que tenen com a punt de confluència la part central de l'escultura i s'obren per les parts alta i baixa, generant la forma de lletra "V" que l'autor associa amb la idea de la victòria del país contra els obstacles i les contrarietats històriques.

L'obra, finançada per la Fira de Barcelona i el grup Vitalicio, ha estat oferta a l'Ajuntament de Barcelona, i resta pendent d'ubicació definitiva.

Moisés Villèlia (Barcelona, 1928) dissenyà *Els guardians d'aigua*, una obra destinada per al final de l'Avinguda de Barcelona d'Olot, com a contrapunt de la *Deessa* de Calrà, situada a l'altre extrem del passeig.

Fonamentalment es tracta de quatre tubs verticals que, com a quatre columnes, tanquen el passeig i suggereixen la simbologia

Dall, *Paula*, estructura d'Enric Pladevall instal·lada a Manresa. Baix, a l'esquerra, *Ausa*, de Marcel Martí, a Vic. A la dreta, *Entrada*, de Tom Carr, a Solsona.

gia de les quatre barres. Aquests quatre elements, de 2 metres d'alçada i 15 cm de diàmetre, són situats sobre un estany d'aigua, rectangular, de 4 metres per 6, de cadascun d'aquests tubs, de bronze recobert de llautó, brolla permanentment una cortina d'aigua, com a llegoria de dinamisme i continuïtat de la història de Catalunya. Els dos laterals són flanquejats per quatre blocs de pedra que, a la manera d'esfingxs, acoten el conjunt escultòric.

L'obra ha estat patrocinada per l'empresa Nestlé.

La projecció internacional de la commemoració del Mil·lenari s'encomanà a Xavier Corberó (Barcelona, 1935) a través de la realització de l'obra *El rei i la reina*—patrocinada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya— per a re-

galar al Metropolitan Museum de Nova York, per tal que passés a formar part de les noves col·leccions d'art contemporani d'aquest museu.

La peça consisteix en dos bronzes, el rei (de 375x130x88 cm.) i la reina (de 355x110x61 cm.). Són dos blocs verticals treballats originàriament en pedra de basalt, i posteriorment fosos, d'arestes ben perfilades i qualitats diverses, que teneu una textura d'aparença antropomorfa evident.

L'acte de lliurament al Metropolitan Museum es va dur a terme a començament de febrer de 1990, durant la setmana catalana que tingué lloc a la ciutat de Nova York.

Daniel Giralt-Miracle